



Dreptul



ISSN 1857-3185

VINERI

29 noiembrie

2013

Anul XII

nr. 45 (496)

8 pagini – 4,10 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice și
Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:

Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA

Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ

Redactor-stilizator: Corina BERZOI

Asistență computerizată: Maria BONDARI

Contabila: Maria JOSANU



16 zile împreună
împotriva violenței în
bază de gen

pag. 3



Campania privind
promovarea toleranței
în Republica Moldova e
în toi

pag. 4



Retribuirea muncii pentru
salariații cărora li se
stabilește durata redusă a
timpului de muncă

pag. 6

Ambasadorii Moldovei în Țările Baltice: Statul nostru poate oferi Uniunii Europene cultură, știință, tradiții, inovații, forță de muncă

Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană va face ireversibil parcursul integrării noastre, oferind încredere celor care privesc cu scepticism calitatea de membru al UE a Republicii Moldova. Pentru majoritatea cetățenilor este clar ce-și dorește Moldova de la Europa. Însă, dorința de aderare este atât de mare, încît în societate practic nimic nu se discută despre ce putem oferi noi Europei?

În acest sens, ambasadorii Republicii Moldova în Țările Baltice consideră că statul nostru poate oferi Uniunii Europene cultură, știință, tradiții, inovații, forță de muncă.

Ambasadorul Moldovei în Lituania, Igor Clipii, a menționat că în opinia sa, relația UE-RM reprezintă un „schimb” reciproc avantajos, iar „oferta” țării va fi absolut similară cu cea a celorlalte



28 de state membre ale UE.

„Prin urmare, cultura, știința, tradițiile, inovațiile, forța de muncă etc., va face parte și din „oferta noastră”.

Desigur, calitatea acestora depinde de noi. UE nu este o structură omogenă care își subordonează partenerii sau părțile componente. Dimpo-

trivă, UE este o uniune coagulată în baza unor anumite valori și principii acceptate benevol de părțile componente. Anume aici, rezidă

forța și atractivitatea UE, iar mottoul „Unitate prin diversitate” reprezintă o realitate”, spune diplomatul.

Totodată, Igor Clipii afirmă că ceea ce „așteaptă” UE de la Republica Moldova este ca să demonstreze că poate fi guvernată, că are propria capacitate de autoorganizare, iar cetățenii sînt solidari.

„De asemenea, trebuie să demonstrăm că avem valori pentru care sîntem gata să luptăm și că sîntem responsabili de soarta țării etc. Cu alte cuvinte, noi trebuie să demonstrăm UE și nouă înșine că avem personalitate pe care putem s-o punem în valoare”, consideră Igor Clipii.

La rîndul său, ambasadorul Republicii Moldova în Estonia, Victor Guzun, este de părere că statul nostru

poate oferi Europei o energie spirituală și o deschidere a oamenilor nemaipomenită în alte țări.

„La fel, Moldova poate oferi UE produse de calitate care, tradițional, în țările europene sînt catalogate drept organice. Totodată, noi putem îmbogăți cultural comunitatea europeană”, afirmă ambasadorul.

În opinia lui Victor Guzun, Moldova mai poate constitui drept o punte economică pentru piața Uniunii Europene spre Est, ținînd cont de poziția geografică și relațiile economice pe care le are cu statele din această regiune.

„Mai putem oferi o forță calificată de muncă, relativ ieftină și putem atrage investiții europene în multe domenii”, a declarat ambasadorul.

UE are relații excelente cu Moldova și nu pot fi afectate de deciziile altor state membre ale Parteneriatului Estic

Relațiile Uniunii Europene cu Republica Moldova sînt excelente și nu vor fi afectate de deciziile altor state membre ale Parteneriatului Estic. Declarația a fost făcută de Comisarul european pentru extindere Ștefan Fule într-o videoconferință cu jurnaliștii din Republica Moldova și Georgia. Mai mult, Ș. Fule susține că țara noastră are șansa să obțină un regim liberalizat de vize pînă în luna mai 2014.

„Îmi exprim speranța că Parlamentul European va fi capabil să ia o decizie pînă la ultima întrînire a parlamentarilor, înainte de luna mai, cînd vor avea loc alegeri în Parlamentul European”, a menționat oficialul.

Acesta a mai declarat că după Summitul de la Vilnius țara noastră va fi monitorizată mai intens la capitolul implementarea reformelor: „Vom avea o declarație care va fi adoptată de

toți miniștrii de Externe, document ce va conține cei mai importanți pași pentru reformarea unor domenii. Declarația este valabilă pentru Moldova și Georgia și va trebui să fie implementată în perioada dintre Summitul de la Vilnius și semnarea Acordului”.

Ștefan Fule admite că Moldova ar putea semna Acordul de Asociere cu UE cel devreme în luna septembrie 2014. Oficialul a ținut să precizeze că acest termen este unul tehnic și nu politic așa cum se vehiculează.

Totodată, președintele României, Traian Băsescu, a declarat într-un interviu radiofonic că, la Vilnius, Republica Moldova se desprinde de influența Rusiei. Tot el mai spune că Moldova s-ar putea confrunța cu aroganță din partea Uniunii Europene.



Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

Consiliul Superior al Magistraturii are un nou președinte interimar

Magistratul Dumitru Visternicean a fost numit președinte interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, întrucât mandatul actualului președinte al CSM expiră pe 29 noiembrie.

Judecătorul va asigura interimatul funcției până când vor fi aleși alți trei membri noi ai CSM, la următoarea Adunare generală a judecătorilor.

Menționăm că, Adunarea generală a judecătorilor a desemnat, deocamdată, trei membri noi ai CSM. Este vorba de Anatol Țurcan, Dumitru Visternicean și Tatiana Răducanu. În cadrul celei de-a doua ședințe a adunării magistraților, niciun candidat la funcția de membru al consiliului nu a acumulat numărul necesar de voturi. Consiliul Superior al Magistraturii întrunește 12 membri.

Guvernul a avizat pozitiv Proiectul legii bugetului pentru anul 2014

Guvernul a aprobat Proiectul de lege a bugetului de stat pentru anul 2014. Documentul prevede venituri în sumă de aproape 26 de miliarde de lei și cheltuieli de circa 28 de miliarde de lei. Astfel, deficitul prognozat s-ar cifra în jurul a circa 2,5 miliarde de lei.

Cele mai multe venituri în 2014 ar urma să fie încasate din domeniul fiscal, circa 21 829 657,7 mii lei, urmate de impozitele interne pe mărfuri și servicii, 17 752 696,0 mii lei. De asemenea, pentru anul viitor sînt prognozate acumularea de venituri din granturi, care ar atinge suma de 2 335 883,9 mii lei. Dintre acestea, doar 9,5 milioane de lei ar urma să fie asigurate din surse interne, restul constituind surse externe.

La capitolul cheltuieli, cele mai multe ar urma să fie făcute în domeniul asigurărilor și asistenței sociale - 5 002 268,7 mii lei, precum și în învățămînt - 3 421 769,2 mii lei.

Menționăm că, pentru anul 2013, Legea bugetului de stat a prevăzut venituri în sumă de aproape 23 de miliarde de lei și cheltuieli în sumă de puțin peste 24 de miliarde de lei.

Reforma sănătății, discutată în cadrul unui forum național

Medicii din toată țara s-au întrunit în cadrul unui forum național pentru a discuta despre implementarea reformei sănătății. Ei susțin că este necesară optimizarea și accesibilitatea serviciilor de sănătate.

Directorul Spitalului raional din Hîncești, Petru Cibotaru, a declarat că în localitate are loc dublarea serviciilor medicale. Potrivit lui, și la spitalul din localitate, dar și la centrul medicilor de familie sînt procurate echipamente foarte costisitoare, care ar trebui să fie, de fapt, numai la o singură instituție.

O altă problemă abordată a fost optimizarea instituțiilor medicale. Medicii consideră că mulți pacienți pot fi tratați ambulatoriu.

Și ministrul Sănătății Andrei Usatii este de părere că dublarea serviciilor medicale dăunează sistemului sănătății.

Printre organizatorii celei de-a doua ediții a Forumului Național pentru Sănătate se numără Biroul Organizației Mondiale a Sănătății din Republica Moldova și Delegația Uniunii Europene în țara noastră.

În Piața Marii Adunări Naționale a fost instalat un brad din Criuleni

Municipalitatea a instalat deja bradul în Piața Marii Adunări Naționale, cu ocazia sărbătorilor de iarnă. Copacul are în jur de 18 metri înălțime și a crescut în grădina unui locuitor al satului Coșernița, din raionul Criuleni, timp de 40 de ani. Șeful Asociației de Gospodărie a Spațiilor Verzi, Eliferii Haruța, a menționat că, costul copacului este de circa 15 mii de lei, iar pentru transportarea și împodobirea acestuia Primăria va mai cheltui 15 mii de lei.

Inițial, municipalitatea a pus ochiul pe un brad de 16 metri din raionul Orhei, dar în cele din urmă, a optat pentru pomul mai înalt.

Parlamentul a eliminat dubla impozitare în cazul autovehiculelor mixte

De la 1 ianuarie anul viitor, proprietarii de autovehicule mixte nu vor mai fi impozitați dublu. Un proiect de lege în acest sens a fost adoptat, recent, în ședința plenului Parlamentului.

Astfel, dacă anterior, proprietarii autovehiculelor mixte erau nevoiți să achite taxa atît pentru transportul de pasageri, cît și taxa pentru transportul de mărfuri, de anul viitor aceștia vor fi obiectul doar unei singure impozitări.

Potrivit autorilor acestui proiect, dubla impozitare avea un caracter discriminatoriu și era o povară pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM) care preferă acest transport.

De cealaltă parte, unul din autorii proiectului, deputatul Anatol Arhire, a recunoscut că eliminarea dublei impozitări va duce la prejudicierea bugetului statului. „La momentul actual, există circa 5700 de astfel de unități de transport. S-a preconizat acumularea la buget a 8 mil. de lei. Potrivit ultimelor date, impozitarea s-a produs în circa 70 la sută din cazuri, s-au acumulat aproximativ 7 milioane lei. Bugetul statului va avea un prejudiciu de circa 3 milioane de lei, ceea ce reprezintă o cifră nesemnificativă”, a spus acesta.

Astăzi, în țară activează peste 17 mii de IMM-uri.

UE oferă Moldovei finanțare pentru îndeplinirea condițiilor semnării Acordului de Asociere

Republica Moldova va primi 30 de mil. de euro de la UE pentru a îndeplini condițiile semnării Acordului de Asociere. Parlamentul a ratificat, în acest sens, Acordul de finanțare privind Programul-cadru de suport al acordurilor curente și viitoare dintre țara noastră și UE.

Programul-cadru de suport al acordurilor aflate în desfășurare și cele viitoare, dintre Republica Moldova și UE, va permite realizarea mai multor proiecte Twinning, TAIEX, SIGMA și va oferi asistență tehnică în valoare de 30 mil. de euro.



Acordul de finanțare are o perioadă de 7 ani și va implica angajamente financiare din partea Guvernului de la Chișinău doar pentru componenta investițională, care reprezintă 20 la sută contribuție la bugetul de stat.

Scopul programului este consolidarea instituțională și îndeplinirea condițiilor necesare semnării Acordului de Asociere, crearea Zonei de Liber Schimb și avansarea spre regiunea liberalizată de vize.

Acordul a fost criticat de opoziția parlamentară, care a și votat împotriva ratificării acestuia.

Ambasador: După parafarea ambelor acorduri așteptările Moldovei nu ar trebui să fie prea mari

Summitul de la Vilnius reprezintă începutul unui nou proces în relațiile UE-Republica Moldova, iar șansa ca liberalizarea regimului de vize să devină realitate pe parcursul anului 2014 este foarte mare. Declarațiile au fost făcute de ambasadorul Germaniei la Chișinău, Matthias Meyer, într-un interviu televizat. Oficialul a dat asigurări că Germania va susține eforturile de integrare europeană a Moldovei prin diverse modalități, inclusiv prin acordarea de fonduri europene.

„Știu că raportul de succes necesar pentru liberalizarea regimului de vize va fi apreciat pozitiv de către Comisia Europeană în noiembrie. Aceasta înseamnă că, șansa ca liberalizarea regimului de vize să devină realitate pe parcursul anului viitor este foarte mare. Și pot să vă spun că noi, germanii, ne vom implica cu fermitate, pentru ca începînd cu anul viitor, moldovenii să poată călători fără viză în UE”, a spus M. Meyer.

În același timp, oficialul german a ținut să precizeze că cetățenii moldoveni trebuie să aibă o perspectivă realistă în ceea ce privește avantajele pe care le va aduce semnarea celor două acorduri cu UE.

„Așteptările moldovenilor în ceea ce privește schimbarea imediată a realităților după parafarea ambelor acorduri nu ar trebui să fie prea mari. Asocierea și comerțul liber se află la începutul proceselor care ar trebui să producă o schimbare a condițiilor din societate pe termen mediu și lung. Dumneavoastră veți putea culege cu toții roadele acestei munci, însă este necesar să conștientizați că progresele depind în cea mai mare parte de voi”, a subliniat ambasadorul german.

Referindu-se la conflictul transnistrean, ambasadorul Germaniei la Chișinău a declarat că nu vede soluții pentru rezolvarea diferendului în viitorul apropiat. Oficialul a subliniat însă că e necesar ca pozițiile ambelor părți să fie luate în serios.

Comisia Europeană a lansat un plan de combatere a abuzurilor privind libera circulație

Comisia Europeană a lansat un plan menit să ajute statele membre ale UE să combată abuzurile privind dreptul la libera circulație. Acesta cuprinde cinci măsuri și relevă responsabilitatea comună a statelor membre și a instituțiilor UE de a sprijini drepturile cetățenilor uniunii de a trăi și munci într-o altă țară europeană și propune o serie de acțiuni concrete care să permită acest lucru.

Documentul de politică adoptat de Executivul comunitar la inițiativa comisarilor europeni pentru justiție, Viviane Reding, și ocuparea forței de muncă, Laszlo Andor, clarifică drepturile cetățenilor UE la libera circulație și beneficii sociale. Acesta răspunde preocupărilor unor state membre în legătură cu provocările pe care mobilitatea o poate reprezenta pentru autoritățile locale.

Prima dintre măsurile concrete este combaterea căsătoriilor de conveniență. Comisia Europeană urmînd să ajute autoritățile naționale să implementeze reguli care să le permită combaterea potențialelor abuzuri la dreptul de a circula liber, pregătind un manual de instrucțiuni în acest sens.

În al doilea rînd, Executivul de la Bruxelles anunță

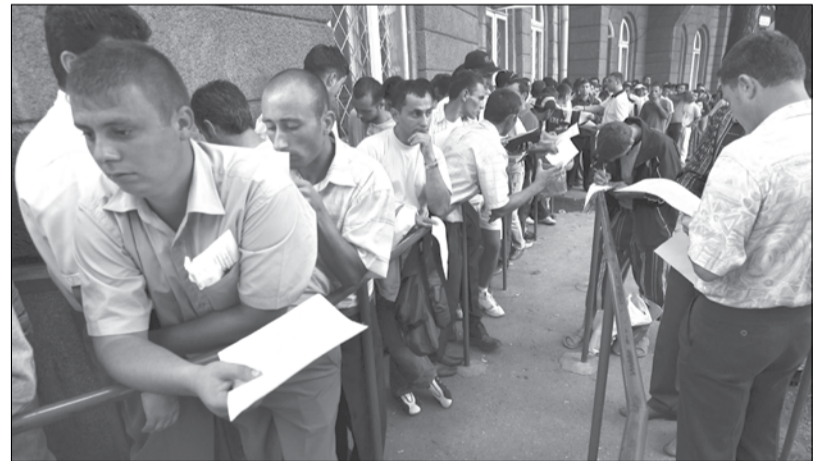
că lucrează strîns cu statele membre pentru a clarifica ce trebuie să conțină testul pentru stabilirea rezidenței habituale, urmînd a întocmi un ghid practic în acest sens pînă la sfîrșitul anului 2013. Criteriile stricte ale acestui test vizează să asigure că cetățenii care nu muncesc pot avea acces la beneficiile sociale într-un alt stat membru numai după ce și-au mutat centrul de interes în acea țară, respectiv familia lor s-a mutat acolo.

De asemenea, Comisia Europeană dorește să ajute statele membre să continue să folosească Fondul Social European (FSE) pentru a facilita incluziunea socială și reamintește că, în perioada de programare pentru 2014-2020, cel puțin 20% din alocarea FSE din fiecare stat trebuie folosită în acest sens. În plus, statelor de origine și celor de destinație li se vor furniza linii de orientare pentru a dezvolta programe de incluziune socială cu sprijin de la FSE.

În al patrulea rînd, Co-

misia Europeană vrea să promoveze schimbul de bune practici între autoritățile locale, pentru a implementa regulile libertății de circulație și a răspunde provocărilor reprezentate de incluziunea

întelegă și să aplice regulile privind libera circulație în UE. În prezent, notează Comisia, 47% dintre cetățenii UE susțin că problemele cu care s-au confruntat cînd s-au dus să muncească într-o



socială. CE va prezenta pînă la sfîrșitul lui 2013 un studiu care evaluează impactul liberei circulații în șase orașe mari. De asemenea, primarii vor fi invitați, în februarie 2014, să discute despre aceste provocări și să-și prezinte experiențele.

Nu în ultimul rînd, Comisia vrea să se asigure că legislația UE privind libera circulație este aplicată în teren. Executivul comunitar va stabili un modul online de instruire pentru a ajuta stafful autorităților locale să

altă țară din Europa sînt cauzate de faptul că oficialii din administrația locală nu sînt suficient de familiarizați cu drepturile cetățenilor UE în ceea ce privește libertatea de mișcare.

Conform unui sondaj Eurobarometru, dat publicității luni de Comisie, 88% dintre români sînt de acord cu afirmația că, libera circulație a muncitorilor aduce beneficii economiei lor. România este urmată de Finlanda și Bulgaria (79%), Lituania (78%).

16 zile împreună împotriva violenței în bază de gen

Întreaga lume a marcat, recent, Ziua internațională pentru eliminarea violenței împotriva femeilor. În acest context, au fost organizate acțiuni menite să sensibilizeze opinia publică vizavi de fenomenul respectiv, de care Republica Moldova nu este ocolită, iar autoritățile au un rol determinant în ceea ce privește combaterea acestui flagel.

În mesajul său, dat publicității cu ocazia respectivă, Liliana Palihovici, vicepreședinta Parlamentului Republicii Moldova, a subliniat că violența împotriva femeilor este întâi de toate – înainte de a fi o problemă sau o epidemie – un lucru inacceptabil și nu trebuie să existe nici un fel de scuze pentru violența aplicată de către bărbați femeilor și fetelor, iar prevenirea și combaterea ei sînt responsabilitatea nu doar a activiștilor pentru drepturile femeii, ci mai ales a autorităților centrale și locale.

Parlamentara a remarcat că, țara noastră are o legislație bună în domeniu, apreciată pe plan european și internațional ca fiind chiar excelentă. „Iar din anul 2010 dispunem și de un mecanism de implementare a acesteia. Sîntem una dintre puținele țări din regiune în care violența împotriva femeii este calificată drept infracțiune și deținem un cadru cuprinzător pentru un răspuns multi-sectorial.

Trebuie însă să mergem mai departe și să eliminăm violența aplicată asupra femeilor atît din viața cotidiană, cît și din mentalitatea oamenilor.

În Republica Moldova sînt organizate acum mai multe acțiuni de conștientizare a fenomenului violenței împotriva femeii, cu genericul „16 zile de acțiuni împotriva violenței în bază de gen” și salut implicarea primarilor

din țară în aceste activități.

Mi-aș dori ca aceste 16 zile să ne apropie foarte mult de ziua în care despre violența împotriva femeilor să vorbim la trecut”, menționează L. Palihovici.

Și avocatul parlamentar Tudor Lazăr susține că, aplicarea violenței față de femei este un fenomen rușinos care trebuie combătut cu fermitate. Orice act de violență fizică, sexuală, psihologică sau presiune economică asupra femeilor are drept efect umilirea și degradarea persoanei, afectarea demnității ei umane.

Metoda aplicării violenței pentru soluționarea problemelor în ansamblu și de aplicare a

forței fizice, a presiunii psihologice asupra femeilor în particular, este una primitivă și nu trebuie să fie admisă într-o societate modernă în care egalitatea în drepturi și șanse egale sînt valori incontestabile, se arată într-un comunicat al Centrului pentru Drepturile Omului (CpDOM).

Și deoarece există o legătură directă între eliminarea violenței domestice și respectarea drepturilor omului, domeniul în cauză intră în sfera de atenție a CpDOM care monitorizează situația în Republica Moldova la acest capitol. Avocații parlamentari își exprimă îngrijorarea în legătură cu amploarea fenomenului dat în țara noastră.

Violența împotriva femeii în familie este un rezultat al inegalității de gen și discriminării care sînt acceptate socialmente și, astfel rămîn a

fi pe larg nesancționate.

Pentru eliminarea violenței în bază de gen, specialiștii susțin că este nevoie de un complex de acțiuni care să includă perfecționarea și implementarea corespunzătoare a legislației în domeniu, fortificarea mecanismului



instituțional prin dezvoltarea structurilor la nivel național, regional și local întru asigurarea coordonării, monitorizării și responsabilizării pentru măsurile utilizate în soluționarea cazurilor de violență în familie. Nu în ultimul rînd, se impun acțiuni de informare a victimelor violenței domestice despre drepturile lor, măsurile de protecție, serviciile existente, de sporire a sentimentului de respect față de sine și valorificarea demnității femeii, în special în ceea ce privește femeile din mediul rural. În acest sens, este foarte importantă organizarea campaniilor informaționale la tema violenței față de femei.

Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova s-a antrenat în campania internațională „16 zile de activism împotriva violenței în bază

de gen” – ediția 2013. Astfel, CpDOM a editat o broșură la tema violenței domestice, care este repartizată în cadrul activităților desfășurate de Instituția națională de promovare și protecție a drepturilor omului: întîlniri ale angajaților CpDOM cu studenți și elevi ai claselor superioare (Comrat, Basarabeasca, satul Varnița, raionul Anenii Noi), efectuarea donațiilor de carte pentru bibliotecile școlare și publice din unele localități din țară, informarea prin intermediul mass-media.

Fenomenul violenței față de femei poate fi eradicat doar cu eforturile comune ale statului și ale societății civile, oamenilor din cadrul comunității, se mai precizează în comunicatul CpDOM.

Totodată, e de menționat că, deputații din Comisia protecție socială, sănătate și familie, Valentina Stratan și Petru Știrbete, au participat la București, la Conferința regională cu genericul „Violența față de femei și Convenția de la Istanbul”.

Evenimentul a fost organizat de Camera Deputaților din România în colaborare cu Rețeaua Adunării Parlamentare a Consiliului European „Women – free from violence”, relatează Dreptul cu referire la Direcția Comunicare și Relații Publice a Legislativului.

La reuniune au participat deputați și experți din România, Bulgaria, Serbia și Ungaria, membri ai Parlamentului European, reprezentanți ai organizațiilor internaționale,

dar și ai societății civile.

Scopul conferinței rezidă în sporirea gradului de conștientizare privind fenomenul violenței împotriva femeii și reafirmarea angajamentului, la nivel parlamentar, pentru prevenirea și combaterea acesteia. În cadrul dezbaterilor au fost discutate prevederile Convenției Consiliului European privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul) și identificarea soluțiilor pentru ca statele din regiune să ratifice respectivul document.

În alocuțiunea sa, Valentina Stratan a vorbit despre fenomenul violenței în familiile din Republica Moldova, dar s-a referit și la modificările operate la cadrul legislativ național privind combaterea violenței domestice. Ea a menționat, la fel, că țara noastră califică fenomenul violenței în familie și violența împotriva femeilor drept o problemă socială de natură infracțională, o încălcare gravă a drepturilor fundamentale ale omului ce sporește riscurile securității umane atît la nivel național, cît și la nivel global.

„Prevenirea și combaterea violenței în familie în Republica Moldova fac parte din politica națională de ocrotire și sprijinire a familiei și reprezintă o importantă problemă de sănătate publică. Deși Moldova a înregistrat un progres în acest domeniu, există încă multe probleme reale care necesită a fi rezolvate”, a menționat Valentina Stratan în cadrul conferinței.

Datele statistice denotă că, violența în familie este la ea acasă în țara noastră. Iar femeile care au trecut prin astfel de experiențe afirmă că au fost nevoite să îndure necazul pentru că nu au altă soluție. Astfel, două femei

din trei din Moldova au fost supuse cel puțin o dată în viață violențelor psihologice, fizice și sexuale, iar un studiu realizat de Biroul Național de Statistică, arată că, aproximativ 60 la sută dintre femei, majoritatea din mediul rural, au raportat cazuri de violență psihologică pe parcursul vieții. Violența fizică pare să fie nu doar răspîndită pe larg, dar și acceptată uneori din punct de vedere cultural. Acest fapt este în mare măsură un rezultat al stereotipurilor de gen.

În același timp, fiecare a zecea femeie a menționat că cel puțin o dată pe parcursul vieții a suferit din cauza violenței economice.

Totodată, psihologii afirmă că persoanele supuse violenței își pierd încrederea în forțele proprii și se integrează mai greu în societate.

Și chiar dacă avem legi bune, experții din domeniul drepturilor omului spun că victimele violenței în familie nu prea sînt protejate, pentru că, de multe ori, urmărirea penală este formală în astfel de situații.

La nivel de societate, moldovenii condamnă fenomenul, dar spun că problema persistă din cauza mentalității oamenilor.

Precizăm că, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, care stabilește prevederile-cheie ce țin de violența în familie și formele ei, definește cadrul instituțional și responsabilitățile pentru autoritățile competente. Legea respectivă mai prevede crearea centrelor de asistență a victimelor violenței, mecanismul de soluționare a cazurilor de violență, procedura de emitere a ordonanțelor de protecție prin care se oferă asistență victimei și se aplică măsuri de protecție.

L.D.

Procurorii vor contesta sentința aplicată unui cetățean străin

Procuratura Generală va contesta sentința Judecătorei Centru prin care un cetățean al Germaniei (membru al unui grup criminal, care anterior s-a eschivat de organele de drept) a fost condamnat la amendă de 18 mii de lei pentru organizarea migrației ilegale și tentativă de scoatere ilegală a copiilor din țară.

Procurorii, care au solicitat condamnarea acestuia la 5 ani de detenție, consideră pedeapsa aplicată inculpatului ca fiind prea blîndă pentru comiterea unor astfel de infracțiuni.

Privit Secției combatere trafic de ființe umane a Procuraturii Generale, cetățeanul Germaniei, fiind membru al unui grup criminal organizat, urma să transporte din Republica Moldova în Franța 9 cetățeni turci, printre care și trei minori. Pentru organizarea transportării la muncă în Franța victimele achitau între 1500 și 2000 de euro fiecare.

Astfel, în ianuarie 2011, inculpatul a ascuns migranții în rulota pe care o conducea și a încercat să-i treacă ilegal peste granița de stat. În urma controlului de frontieră, persoanele ascunse au fost depistate de grăniceri.

Procurorul a solicitat aplicarea față de cetățeanul Germaniei a măsurii preventive arest pentru a exclude eschivarea acestuia de răspundere penală,

însă la data de 18 ianuarie 2011 Judecătoria Centru a respins demersul procurorului și l-a eliberat sub control judiciar.

Încheierea respectivă a fost contestată de către procuror la Curtea de Apel Chișinău, însă învinutul, aflîndu-se sub control judiciar, la 23 ianuarie 2011, folosind un alt pașaport, a fugit peste hotare eschivîndu-se de organele de urmărire penală. Începînd cu anul 2011, inculpatul a fost anunțat în căutare internațională, fiind ulterior reținut și extrădat autorităților Republicii Moldova de către autoritățile competente ale Sloveniei. Actualmente, cetățeanul Germaniei se află în arest preventiv.

În prezent, sînt dați în căutare și ceilalți complici ai inculpatului, cetățeni străini care se află în afara teritoriului Republicii Moldova.

Din datele procurorilor, reiese că inculpatul era ajutat de o cetățeană a Republicii Moldova, care avea rolul de translator și ghid al migranților pe teritoriul țării noastre, unde aceștia s-au aflat timp de cîteva zile.

Menționăm că, femeia are la întreținere doi copii minori și a fost condamnată în iulie curent la amendă în sumă de 18 mii de lei, pe motiv că a încheiat acord de recunoaștere a vinovăției și a conlucrat cu organul de urmărire penală, informează Serviciul de presă al Procuraturii Generale.

Atenție șoferi! Echipați-vă corespunzător mașinile pentru iarnă

În legătură cu avertizarea de cod galben emisă de Serviciul Hidrometeorologic de Stat, care a prognozat pentru această săptămînă răciră bruscă a vremii și precipitații sub formă de ninsoare, Inspectoratul Național de Patrulare recomandă tuturor conducătorilor auto să-și echipeze mijloacele de transport cu pneuri destinate exploatării pentru sezonul de iarnă.

Atunci cînd carosabilul este acoperit cu zăpadă, gheață sau polei, autovehiculele necesită echiparea obligatorie cu anvelope pe care este prezent marcajul „M+S”, „M.S.” sau „M&S”. Precizăm că, este interzisă exploatarea vehiculelor în cazul în care anvelopele nu au protectorul destinat pentru exploatarea pe timp de iarnă sau în cazul în care pe pneurile roților de tracțiune nu sînt instalate lanțuri antiderapante confecționate industrial în acest scop.

Inspectoratul Național de Patrulare atenționează că, ignorarea acestei prevederi atrage după sine răspunderea contravențională, care prevede o amendă de la 5 la 10 unități convenționale, adică de la 100 la 200 de lei.

Instituția recomandă tuturor conducătorilor auto, pentru a nu fi surprinși de condițiile rutiere nefavorabile, să-și echipeze automobilele din timp cu anvelope de iarnă, lanțuri antiderapante, lopată și săculeț cu nisip.

Totodată, în timpul călătoriei șoferii trebuie să păstreze în trafic distanța de siguranță, să nu acționeze brusc mecanismele de direcție și frînare și să utilizeze cu precădere frîna de motor, mai ales pe sectoarele de drum cu carosabil alunecos. Pietonii sînt rugați să respecte regulile de circulație, să traverseze drumul doar în locurile permise însă, la fel, cu precauție.

Campania privind promovarea toleranței în Republica Moldova e în toi

Centrul pentru Drepturile Omului din Republica Moldova desfășoară o campanie de promovare a toleranței în societate, care prevede realizarea mai multor acțiuni în scopul sensibilizării opiniei publice.

Una din ele este lansarea, la emisiunea „Ora copiilor”, a concursului de eseuri cu genericul „Toleranța este democrație”. Potrivit CpDOM, acesta este lansat în parteneriat cu IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, în scopul promovării culturii toleranței, a valorilor universale de respect față de demnitatea umană, egalitatea în drepturi și libertățile fundamentale. Tema concursului vine să accentueze caracterul indispensabil al atitudinii tolerante, de deschidere și acceptare a diversității într-o societate democratică, iar bilanțul va fi făcut pe 10 decembrie, de Ziua internațională a drepturilor omului.

La fel, subiectul ce ține de combaterea discriminării este abordat în cadrul unui șir de întâlniri și în UTA Găgăuzia, ale angajaților Reprezentanței CpDOM la Comrat cu elevi și studenți a mai multor instituții de învățământ.

Astfel, membrii Reprezentanței CpDOM din UTA Găgăuzia au avut deja o întvedere cu studenții de la Universitatea de Stat din Comrat, în cadrul căreia au discutat mai multe subiecte ce țin de necesitatea promovării culturii toleranței în rândul tinerilor. Totodată, au fost abordate probleme care vizează relațiile interetnice și adoptarea Legii cu privire la egalitate. Participanții au acceptat unanim ideea privind importanța unei atitudini respectuoase față de toți membrii societății, studierii tradițiilor culturale ale tuturor etniilor din țara noastră, pentru dezvoltarea armonioasă și prosperitatea Republicii Moldova.

De asemenea, în cadrul campaniei, CpDOM a planificat desfășurarea a trei reuniuni de lucru, în zonele de Nord, Centru și Sud ale țării, la tema: „Respectarea drepturilor persoanelor ce aparțin minorităților naționale prin prisma Convenției-cadru”. La aceste evenimente participă președinți de raioane sau reprezentanți ai instituțiilor publice

raionale responsabili pentru domeniul respectarea drepturilor minorităților, primari ai localităților unde locuiesc preponderent minorități etnice, precum și reprezentanți ai societății civile din teritoriu, dar și ai autorităților publice centrale cu atribuții în domeniul respectării drepturilor minorităților naționale.

Astfel, una din întruniri s-a desfășurat în zona de Nord a țării, mai concret, în raionul Rîșcani și a fost organizată în parteneriat cu administrația unității teritorial-administrative respective. Acest raion a fost selectat, ținându-se cont atât de experiența pozitivă în domeniu de care dispune, cât și de relațiile bune de colaborare existente între autoritățile de aici și CpDOM.

La eveniment au participat, cum a și fost enunțat, președinți, vicepreședinți de raioane, membri ai instituțiilor publice raionale responsabile

pentru domeniul respectarea drepturilor minorităților, reprezentanți ai societății civile din 14 raioane din Nordul țării. De asemenea, la reuniune au fost prezenți și vicepremierul Tatiana Potîng, dar și angajați ai Oficiului Națiunilor Unite în Moldova și Biroului Relații Interetnice.

În alocuțiunea de deschidere, avocatul parlamentar Tudor Lazăr a menționat că Instituția națională de protecție și promovare a drepturilor omului și-a propus examinarea în teritoriu, mai aproape de factorii de decizie locali, a situației în domeniul respectării drepturilor minorităților etnice, într-un cadru care să predisună la o discuție mai deschisă și eficientă la subiectul abordat.

În mesajul său, viceprim-ministrul Tatiana Potîng a subliniat că zona de Nord a Moldovei constituie un model de coabitare, nediscrimi-

natorie și echitabilă, a reprezentanților etniei majoritare și a celor minoritare. Ea a mai spus că respectarea drepturilor minorităților etnice urmează a fi examinată, în special sub aspectele incluziunii sociale, egalității de șanse și al dreptului la menținerea și dezvoltarea identității și tradițiilor culturale ale minorităților naționale. Din aceste puncte de vedere, mai sensibilă este problema incluziunii lingvistice a reprezentanților etniilor, aspect din care derivă și posibilitatea accederii acestor categorii de persoane la funcții de conducere în organele administra-



ției publice – cunoașterea limbii de stat sporește șansele de a fi promovat în funcții de administrare publică.

Făcînd referire la acțiunile întreprinse de stat privind menținerea și dezvoltarea identității culturale a minorităților etnice, Tatiana Potîng a evidențiat atitudinea grijulie a acestora față de reprezentanții etniilor conlocuitoare. Republica Moldova este unicul stat din zona Balcanilor care are un Birou al Relațiilor Interetnice, instituție menită să susțină minoritățile naționale în eforturile de păstrare și dezvoltare a tradițiilor culturale, integrare socială pleneră a acestei categorii de persoane. Demnitarul a evidențiat că autoritățile moldovenești au creat condiții pentru studierea de către minoritățile naționale a limbii materne, acest moment fiind luat

în calcul și în cadrul procesului de reformare a sistemului educațional. Tatiana Potîng a remarcat în context exemplul pozitiv al Liceului teoretic din Nimoreni, Rîșcani, cu predare în limba ucraineană, unde își fac studiile copii de etnie ucraineană din mai multe localități din zonă. Totodată, oficialul a subliniat că în cadrul instituției de învățământ respective, elevii studiază o parte din disciplinele școlare în limba de stat. Mulți dintre ei, după absolvire, își continuă studiile în instituțiile de învățământ din țară cu predare în limba română. Cele spuse de viceprim-ministru au fost confirmate ulterior de către directorul liceului nominalizat, Maria Macovei, care a oferit detalii referitoare la proiectul-pilot realizat în instituția de învățământ pe care o conduce.

La rândul lor, mai mulți președinți de raioane din zona de Nord a țării au specificat că obiectivele unităților administrativ-teritoriale din care fac parte sînt orientate și spre crearea condițiilor optime pentru incluziunea socială a minorităților etnice, promovarea culturii și tradițiilor lor. În context,

președintele raionului Rîșcani Ion Parea a evidențiat că, în raion există 10 instituții de învățământ cu predare în limba rusă, 20 – în limba română, 20 mixte și 1 – în limba ucraineană, anual sînt organizate diverse activități cultural-artistice de promovare a culturii și tradițiilor minorităților etnice, iar în unitatea teritorial-administrativă pe care o administrează există o atitudine generală tolerantă, de respect reciproc între etniile conlocuitoare.

Același lucru l-a afirmat și vicepreședintele raionului Sîngerei, Vitalie Tabarcea, menționînd că, în unitatea sa administrativ-teritorială există sate populate de lipoveni, polonezi, romi, cărora autoritățile le acordă suportul necesar.

În același timp, reprezentanții administrației publice raionale țin sub control situația persoanelor de

etnie romă care, au menționat ei, solicită implicare în soluționarea problemelor școlarizării și a documentării copiilor romi.

Potrivit liderului comunității rome, Iacob Preida, cu aceleași probleme se confruntă și romii din raionul Rîșcani. El a semnalat unele cazuri de atitudine discriminatorie față de persoanele de etnie romă în localuri publice.

Problema antrenării copiilor romi în procesul educațional și a documentării acestora există și în raionul Soroca, a informat Vladimir Nicuța, vicepreședintele unității administrativ-teritoriale menționate. Demnitarul a relevat că în prezent, situația la acest capitol este una relativ favorabilă față de anul 2007, cînd în raion erau peste 400 de copii romi fără acte de identitate. În unele cazuri, procesul de documentare a durat ani de zile pînă cînd se obțineau dovezile necesare pentru perfectarea actelor. În prezent, se lucrează pentru documentarea a 18 persoane de etnie romă. Vladimir Nicuța a mai estimat rezultatele bune obținute în combaterea fenomenului abandonului școlar printre copii romi, fapt confirmat și de viceprim-ministrul Tatiana Potîng.

În cadrul discuțiilor asupra acestui subiect, vorbitorii au evidențiat rolul mediatorilor comunitari în soluționarea problemelor cu care se confruntă persoanele de etnie romă. Totodată, s-a atras atenția asupra oportunității modificării unor condiții stabilite la desemnarea mediatorilor comunitari.

Participanții la reuniune au prezentat situația la capitolul respectarea drepturilor minorităților naționale în raioanele și localități concrete din Nordul țării, apreciînd starea generală drept una favorabilă. Ei au menționat utilitatea discuțiilor purtate, exprimîndu-și interesul pentru stabilirea unor colaborări mai strînse cu Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova. E de menționat că în funcție de necesitate, avocatul parlamentar Tudor Lazăr va formula propuneri și recomandări autorităților responsabile în vederea ameliorării stării de lucruri pe segmentul dat.

C.D.

Barometrul Opiniei Publice: Încrederea cetățenilor în poliție a crescut

Încrederea cetățenilor în poliție a crescut. Cel puțin așa arată datele Barometrului Opiniei Publice, efectuat de Institutul de Politici Publice. Rata nivelului de încredere în poliție a evoluat cu peste cinci la sută, de la 26% în aprilie 2013, la 31,1% în noiembrie 2013. Astfel, poliția se clasează pe locul 5 din 13 în ratingul instituțiilor în care cetățenii Republicii Moldova au încredere. Acum un an, nivelul încrederii în poliție denota 24,9%, se arată într-un comunicat al Ministerului Afacerilor Interne (MAI).

Din datele detaliate făcute publice pe site-ul IPP, creșterea încrederii este determinată de creșterea încrederii în rândurile bărbaților (de la 24% în aprilie, la 34,5% în noiembrie), prin-



tre femei aceasta rămînd la același nivel. Se atestă o creștere mai accelerată în zona ur-

bană (+6,2%) decît în zona rurală (+3,2%). În ceea ce ține de categoriile de vîrstă, cea mai accentuată creștere e între tineri de 18-29 ani (+12%) și 30-44 ani (+8%), în timp ce la categoria de vîrstă 45-59 de ani se atestă o ușoară scădere (-1,6%), iar la cetățenii de peste 60 de ani nivelul încrederii în poliție a rămas la 30%.

Amintim că, în această perioadă de 6 luni, Poliția Republicii Moldova a efectuat mai multe campanii naționale de informare – „Cunoaște-ți polițistul tău”, „Locuri de muncă în Poliție”

și campanii de instruire privind securitatea elevilor înainte și după vacanța de vară. De asemenea, au avut loc mai multe evenimente cu impact public, cum ar fi schimbarea uniformelor, lansarea Centrului de Control al traficului și mai multe rețineri în flagrant, pe urme fierbinți, a infractorilor, cu impact mediatic major.

Totodată, Ministerul Afacerilor Interne efectuează cercetări naționale, cu întrebări detaliate referitoare la încrederea în poliție, dar și în alte structuri subordonate ministerului – Poliția de Frontieră, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, Trupele de Carabinieri.

În decembrie 2013 vor fi făcute publice rezultatele celui de-al doilea val de cercetare detaliată. În ea se vor conține și evaluarea percepției siguranței cetățenilor în localitatea lor. Rezultatele acestor cercetări sînt utilizate de conducerea ministerului și subdiviziunilor în luarea deciziilor ce țin de operațiuni, instruire și campanii de informare cu impact public.

L.D.

● La solicitarea cititorilor

Retribuirea muncii pentru salariații cărora li se stabilește durata redusă a timpului de muncă

Regulamentul privind retribuirea muncii pentru anumite categorii de salariați cărora li se stabilește durata redusă a timpului de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1254, din 15 noiembrie 2004, reglementează condițiile specifice de retribuire a muncii categoriilor de angajați cărora, conform art. 96 al Codului muncii nr. 154-XV, din 28 martie 2003, în funcție de vîrstă, de starea sănătății, de condițiile de muncă sau efortul intelectual și psihoemoțional, li se stabilește durata redusă a timpului de muncă.

În domeniul expus, actul menționat stabilește următoarele reguli:

Durata săptămînală redusă a timpului de muncă se stabilește:

- salariaților în vîrstă de la 15 la 16 ani - 24 ore;
- salariaților în vîrstă de la 16 la 18 ani - 35 ore;
- salariaților care activează în condiții de muncă vătămătoare, la lucrările și locurile de muncă incluse în nomenclatorul aprobat de Guvern - 35 ore;
- invalizilor de gradul I și II - 30 ore;
- cadrelor didactice - de la 18 pînă la 35 ore;
- personalului medical - de la 30 pînă la 35 ore;
- salariaților care îmbină munca cu studiile în instituțiile de învățămînt superior și mediu de specialitate - 35 ore.

Durata săptămînală redusă a timpului de muncă reprezintă, pentru categoriile nesumate de salariați, durata deplină a muncii și urmează a fi retribuită în același cuantum ca și munca salariaților al căror timp de muncă constituie 40 de ore pe săptămîină.

Salariaților în vîrstă de pînă la 18 ani, salariul de bază li se determină după cum urmează:

- în cazul salarizării pe unitate de timp - prin înmulțirea salariului tarifar (de funcție) pe oră, stabilit pentru adulți, cu în cazul salarizării în acord - în baza tarifelor pentru munca în acord, stabilite pentru salariații adulți. Pentru timpul cu care durată muncii zilnice a salariaților minori se micșorează în comparație cu durată muncii zilnice a salariaților adulți, angajatorul poate să stabilească un spor la salariul tarifar. Salariaților

minori din întreprinderile de stat și din instituțiile și organizațiile bugetare sporul la salariu pentru timpul cu care durată muncii se reduce se plătește în mod obligatoriu.

Sporul la salariul tarifar pentru timpul de muncă redus se plătește afît angajaților salariați pe unitate de timp, cit și celor salariați în acord. În cazul săptămîinii de lucru de 5 zile, durată zilnică redusă a timpului de muncă pentru salariații în vîrstă de la 16 pînă la 18 ani va constitui 7 ore, diferența săptămînală fiind de 5 ore (40 - 35) și, respectiv, sporul la salariul tarifar se va plăti în mărimea unui salariu tarifar orar pentru fiecare din cele 5 zile lucrătoare ale săptămîinii. În cazul săptămîinii de 6 zile, durată zilei de muncă se va reduce cu o oră pentru primele 5 zile lucrătoare și va constitui 6 ore, iar sîmbătă ziua de muncă nu se va reduce, durată ei constituint 5 ore. Respectiv, sporul la salariul tarifar se va plăti în mărimea unui salariu tarifar orar pentru fiecare din primele 5 zile lucrătoare ale săptămîinii. Pentru salariații în vîrstă de la 15 pînă la 16 ani sporul la salariul tarifar se va plăti în mărimea salariului tarifar pentru 3 ore în fiecare din primele 4 zile lucrătoare ale săptămîinii și pentru 4 ore - în ziua a cincia - în cazul săptămîinii de muncă de 5 zile, iar în cazul săptămîinii de muncă de 6 zile - în mărimea salariului tarifar pentru 3 ore în fiecare din primele 5 zile lucrătoare și în mărimea salariului tarifar pentru 3 ore în fiecare din primele 5 zile lucrătoare și în mărimea salariului tarifar pentru o oră lucrată sîmbăta.

Salariaților cărora, în legătură cu condițiile de muncă vătămătoare, li s-a stabilit durată săptămînală redusă a timpului de muncă de 35 ore, salariul de bază li se stabilește în funcție de forma de salarizare aplicată la întreprindere. Pentru salariații, a căror muncă este retribuită pe unitate de timp, salariul tarifar orar se determină prin înmulțirea salariului tarifar orar, stabilit pentru muncitorii cu categoria respectivă de calificare, cu durată normală a timpului de muncă, cu coeficientul egal cu raportul dintre durată normală a săptămîinii de muncă (40 ore) și durată redusă a săptămîinii de muncă (35 ore) iar pentru salariații, a căror muncă este retribuită în acord, salariza-

rea se efectuează conform normelor de producție sau normelor de timp, stabilite cu calcularea tarifelor pentru munca în acord, reieșind din salariile tarifare recalulate, cu aplicarea coeficientului menționat. Pentru salariații, a căror muncă este retribuită cu salarii lunare, salariile tarifare (de funcție) lunare se stabilesc în mărimea prevăzută pentru funcțiile respective în condiții normale de muncă, iar salariul orar se determină prin împărțirea salariului tarifar (de funcție) lunar la 148 ore - numărul mediu de ore lucrătoare pe lună - la durată săptămînală redusă a timpului de muncă de 35 ore.

La categoriile de salariați, a căror muncă implică un efort intelectual și psihoemoțional sporit, se includ persoanele din corpul profesoral al instituțiilor de învățămînt universitar, a căror durată săptămînală a timpului de muncă constituie 35 ore, cadrele didactice din instituțiile de învățămînt preuniversitar, secundar profesional și mediu de specialitate, a căror sarcină pedagogică săptămînală constituie de la 18 pînă la 35 ore, medicii și personalul medical mediu de specialitate, a căror săptămîna de muncă constituie de la 30 pînă la 35 ore. Pentru cadrele didactice din învățămîntul preuniversitar salariul de bază lunar se stabilește pentru sarcina pedagogică corespunzătoare funcției deținute. Astfel, un profesor de liceu, cu categoria 15 de salarizare, conform condițiilor în vigoare, va dispune de un salariu lunar de bază de 444 lei, stabilit pentru sarcina pedagogică săptămînală de 18 ore (3 ore pe zi), iar un educator dintr-o instituție preșcolară, cu aceeași categorie de salarizare, va beneficia de același salariu de bază lunar de 444 lei, avînd săptămîna de muncă de 35 ore (6 ore pe zi). În cazul în care cadrelor didactice li se stabilește o sarcină pedagogică mai mare sau mai mică decît cea corespunzătoare funcției deținute, salariul lunar de bază pentru salariatul respectiv se determină cu aplicarea formulei:

$S_b = S_1 \times n_f/n_r$, în care:
 S_b - reprezintă salariul de bază lunar conform sarcinii pedagogice săptămînale real stabilite;
 S_1 - salariul de bază lunar

conform sarcinii pedagogice săptămînale corespunzătoare funcției deținute;

n_r - sarcina pedagogică săptămînală real stabilită (ore);

n_f - sarcina pedagogică săptămînală corespunzătoare funcției deținute.

Pentru persoanele din corpul profesoral al instituțiilor de învățămînt universitar, precum și pentru medici și personalul medical mediu de specialitate, salariul de funcție pe oră se determină prin împărțirea salariului de funcție lunar, convenit pentru 169 ore, la 148 ore - în cazul săptămîinii de muncă de 35 ore și la 126,8 ore - în cazul săptămîinii de muncă de 30 ore.

Durată zilnică a timpului de muncă pentru invalizii de gradul I și II se stabilește de 6 ore - în cazul săptămîinii de muncă de 5 zile și de 5 ore - în cazul săptămîinii de muncă de 6 zile. Pentru salariații nominalizați, în limitele duratei zilnice normale a timpului de muncă, poate fi stabilită și o altă durată zilnică a timpului de muncă, dar cu condiția ca durată săptămînală a timpului de muncă să nu depășească 30 de ore. În cazul retribuirii invalizilor de gradul I și II pe unitate de timp, salariul tarifar orar se determină prin înmulțirea salariului tarifar orar, stabilit pentru muncitorii cu categoria respectivă de calificare cu durată normală a timpului de muncă, cu coeficientul egal cu raportul dintre durată normală a săptămîinii de muncă (40 ore) și durată redusă a săptămîinii de muncă (30 ore) iar pentru invalizii de gradul I și II, a căror muncă este retribuită în acord, salarizarea se efectuează conform normelor de producție sau normelor de timp stabilite, cu calcularea tarifelor pentru munca în acord, reieșind din salariile tarifare, recalulate, cu aplicarea aceluiași coeficient. Pentru invalizii de gradul I și II, a căror muncă este retribuită cu salarii lunare, salariile tarifare (de funcție) lunare se stabilesc în mărimea prevăzută pentru funcțiile respective în condiții normale de muncă, iar salariul orar se determină prin împărțirea salariului tarifar (de funcție) lunar la 126,8 ore - numărul mediu de ore lucrătoare pe lună cu durată săptămînală redusă a timpului de muncă de 30 ore.



◆ Avocatul dvs. la domiciliu



La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ



Care este modul de plată pentru transportul deșeurilor menajere solide și lichide ?

Valeria Uncuță,
mun. Chișinău

Conform punctului 15 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne-comunale pentru fondul locativ, contorizarea aparatelor și condițiile de deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191, din 19.02.2002, plata pentru transportul deșeurilor menajere solide se calculează pentru o persoană și se percepe în baza normelor și tarifelor stabilite, conform conturilor (chitanțelor), prezentate de prestatorul de servicii,

și contractelor încheiate în mod obligatoriu cu toți consumatorii, inclusiv cu proprietarii caselor individuale, cu proprietarii și locatarii încăperilor cu altă destinație decît cea de locuințe, anexe sau înglobate în/la blocurile locative, precum și a întreprinderilor amplasate pe teritoriul aflat în folosința gestionarului blocului locativ. Plata pentru transportul deșeurilor menajere lichide se efectuează pentru cantitatea transportată de facto. Întreprinderea care transportă deșeurile menajere solide și lichide asigură securitatea sanitară și epidemiologică pe teritoriul localității.

◆◆◆
 Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Garbali Vera (Garbali Mihai), cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. Sf. Vineri, nr. 80, pentru data de 24 decembrie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 49), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea ÎCS „Red Union Fenosa” SA către Garbali Vera privind încasarea sumei.

Judecător

Nadejda Mazur

◆◆◆
 Judecătoria Strășeni, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cotelea Andrei Ion, cu ultimul domiciliu: satul Onești, Strășeni, pentru data de 19 decembrie 2013, ora 11.15, la ședința de judecată (or. Strășeni, str. Ștefan cel Mare, nr. 98, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-1130/13, la cererea ÎCS „Red Union Fenosa” SA privind încasarea datoriei.

Judecător

Igor Chiroșca

◆◆◆
 Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Melnic Mihail, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. Trandafirilor, nr. 39, apt. 44, pentru data de 16 ianuarie 2014, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 49), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea Tanașii Raisa și Bogdanov Andrei către „Citius Grup” SRL, Melnic Mihail.

Judecător

Nadejda Mazur

◆◆◆
 Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Asigarc”, pentru data de 13 februarie 2014, ora 12.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 47) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Andronachi Orest către ÎM CIA „Transelit” SA privind executarea obligațiilor contractuale și încasarea prejudiciului material.

Judecător

S. Lazari

◆◆◆
 Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

I. Busuioc

◆◆◆
 Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SC „Lux Design” SRL, pentru data de 4 decembrie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 618) în calitate de pîrît la acțiunea reclamantului IPNA „Teleradio Moldova” privind încasarea sumei.

Judecător

S. Lazari

◆◆◆
 Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Dermeji Valeria”, pentru data de 23 decembrie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 618) în calitate de intervenient la acțiunea reclamantului SRL „Lidi-Caravat” privind anularea ordinului.

Judecător

S. Lazari

Citații în judecată

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Bargan Trans”, cu ultimul sediu cunoscut: mun. Chișinău, șos. Hîncești, nr. 142, apt. 11, pentru data de 13 decembrie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 49), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SA „Agroindproiect” privind încasarea datoriei.

Judecător

Nadejda Mazur

◆◆◆
 Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Verebean Sorin, pentru data de 17 decembrie 2013, ora 12.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 59) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea reclamantei Crăciun Anastasia privind recuperarea prejudiciului material cauzat.

Judecător

Ștefan Niță

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Petrușca Anatolie, cu ultimul domiciliu: mun. Chișinău, str. Alba Iulia, nr. 4, apt. 28 „G”, pentru data de 19 decembrie 2013, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Martenciuc Liuba privind desfacerea căsătoriei, încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copiilor minori.

Judecător

Djeta Chistol

◆◆◆
 Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Sentau” SRL, cu ultimul sediu: mun. Chișinău, str. Haltei, nr. 21/3, apt. (of.) 24, pentru data de 23 decembrie 2013, ora 16.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „Neorama” privind încasarea datoriei.

Judecător

Djeta Chistol

Citații în judecată

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Nijnicov Evghenii, domiciliat: mun. Chișinău, or. Cricova, str. N. M. Spătaru, nr. 7, apt. 48, pentru data de 18 decembrie 2013, ora 17.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 4) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Moroz Ghenadie privind încasarea împrumutului.

Judecător**Serghei Papuha**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Foiu Ion, a.n. 30.08.1973, pentru data de 23 decembrie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 1) la acțiunea cet. Foiu Olga privind desfacerea căsătoriei.

Judecător**Oleg Melnicu**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Bergman Sara, domiciliată: mun. Chișinău, str. A. Russo, nr. 9/1, apt. 40, pentru data de 29 ianuarie 2014, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea CCL-7/1 privind încasarea datoriei.

Judecător**Gh. V. Bîrnaz**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Ghimpu Ion, pentru data de 4 februarie 2014, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 24) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ghimpu Victoria privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător**Stella Bleșceaga**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Todorașco Nicolai, pentru data de 5 martie 2014, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 9) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gorobievski Galina privind permiterea de ieșire-întrare din țară a copilului fără acordul tatălui.

Judecător**Iurie Potînga**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Draguțan Vladimir, a.n. 25.10.1948, domiciliat: mun. Chișinău, bdul Traian, nr. 8/1, apt. 36, c/p - 0963007421244, pentru data de 11 decembrie 2013, ora 14.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Claicnet Robert privind încasarea sumei.

Judecător**Luiza Gafton**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Sidorenco Serghei, pentru data de 13 decembrie 2013, ora 9.10, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, sala de ședințe 1) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎS „Calea Ferată din Moldova” privind încasarea datoriei la serviciile comunale.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Serghei Dimitriu**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Intercon”, cu sediul: mun. Chișinău, bdul Traian, nr. 23/1, apt. 60, pentru data de 18 decembrie 2013, ora 17.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 25), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de „Chimutil” SA privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Stelian Teleucă**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Bobrov Victor Ion și BobrovValentina, pentru data de 19 decembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, sala de ședințe 1) în calitate de pîrîți în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de APLP – 51/400 privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Serghei Dimitriu**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Smolenciu Svetlana, pentru data de 19 decembrie 2013, ora 11.10, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, sala de ședințe 1) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de APLP – 51/400 privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Serghei Dimitriu**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Bîța Rodica Mihail, pentru data de 19 decembrie 2013, ora 11.20, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, sala de ședințe 1) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de APLP – 51/400 privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Serghei Dimitriu**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Grăghilă Ala, pentru data de 19 decembrie 2013, ora 11.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, sala de ședințe 1) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de APLP – 51/400 privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Serghei Dimitriu**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Malai Aliona, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. Valea Crucii, nr. 22, apt. 144, pentru data de 19 decembrie 2013, ora 12.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 6) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2-263/12, la cererea Cetea Alexei către: Șabalina Elvira, Malai Aliona privind recunoașterea succesorului nedemn.

Judecător**Svetlana Garștea-Bria**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Golomoz Dinu, cu ultimul domiciliu cunoscut: or. Căușeni, str. G. Coșbuc, nr. 19, pentru data de 19 decembrie 2013, ora 14.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 6) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2-3511/13, la cererea cet. Golomoz Mariana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător**Svetlana Garștea-Bria**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cazacu Fiodor, pentru data de 19 decembrie 2013, ora 15.45, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Cazacu Mariana privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Viorica Mihaila**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Pînzaru Iulia, pentru data de 23 decembrie 2013, ora 9.15, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 20), unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea lui Pînzaru Ghenadie privind desfacerea căsătoriei.

Judecător**Maria Ghervas**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Urzachi Vera, a.n. 1937; Urzachi Svetlana, a.n. 1937; Duminiță Luminița, a.n. 1992, pentru data de 30 ianuarie 2014, ora 14.20, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 17) în calitate de pîrîți la cererea de chemare în judecată depusă de APLP – 51/400 privind încasarea datoriei.

Judecător**Maria Țurcan**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Anghel Serghei, pentru data de 3 februarie 2014, ora 14.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea depusă de Anghel Alexandra privind încasarea pensiei alimentare.

Judecător**V. Stratan**

Judecătoria Botanică mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Gamurari Tatiana, pentru data de 7 februarie 2014, ora 14.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1), unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată la cererea depusă de OM „Creditactiv” SRL privind transmiterea silată în posesie a bunului ipotecat.

Judecător**Viorica Puica**

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ciobanu Alexandra, domiciliată: mun. Chișinău, str. Voluntarilor, nr. 12, apt. 73, pentru data de 18 decembrie 2013, ora 16.45, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 309) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de APLP-54/255 privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente, în conformitate cu art.108 CPC al RM.

Judecător**Ion Bulhac**

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bagrin Gheorghe, domiciliat: mun. Chișinău, str. Gînta Latină, nr. 21/2, apt. 27, pentru data de 20 decembrie 2013, ora 9.45, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 309) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Bagrin Valentina privind împărțirea bunurilor în proprietate comună în devălmășie.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente, în conformitate cu art.108 CPC al RM.

Judecător**Ion Bulhac**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ușurelu Tatiana, domiciliată: or. Orhei, str. Scrisul Latin, nr. 4, apt. 15, pentru data de 12 decembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza intentată de SRL „Simone Service” privind încasarea prejudiciului material.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Sergiu Procopciuc**

Judecătoria Hîncești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bulac Sergiu, domiciliat: satul Logănești, Hîncești, pentru data de 17 decembrie 2013, ora 16.20, la ședința de judecată (or. Hîncești, str. Chișinăului, nr. 7, bir. 4) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-1270/13, la cererea cet. Bulac Silvia privind stabilirea domiciliului copiilor minori.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Victoria Grosu**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bulat Valeriu, pentru data de 18 decembrie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea depusă de Bulat Tatiana privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Tatiana Troianovschi**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Țurcan Oleg, a.n. 06.05.1967, domiciliat: satul Brăviceni, Orhei, pentru data de 18 decembrie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Sergiu Procopciuc**

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Oprea Vitalie, domiciliat: mun. Chișinău, str. Podul Înalt, nr. 22, apt. 40, pentru data de 19 decembrie 2013, ora 8.30, la ședința de judecată (or. Drochia, str. 31 August 1989, nr. 7, bir. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată la cererea cet. Oprea Ina privind încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor, permiterea perfecționării actelor și ieșirii copilului peste hotarele țării, precum și redobîndirea cetățeniei române fără acordul tatălui.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**V. Zaporojan**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Duca Anatolie Gheorghe, cu ultimul domiciliu: satul Peresecina, Orhei, pentru data de 19 decembrie 2013, ora 10.45, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 5) în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă înaintată de Șchiopu Gheorghe către Primăria Peresecina privind anularea titlului de autentificare.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Ecaterina Buzu**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului GT „Popușoi Iurie Nicolae”, pentru data de 27 decembrie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea depusă de SRL „Metical” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător**Tatiana Troianovschi****ANUNȚ**

Executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu, deținînd dosarele de executare nr. 056-543-544/13, din 01.11.2013, intentate întru executarea documentelor executorii nr. 2e-3428/2013, emise de Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, la 11.09.2013 privind evacuarea SRL „Torais Design”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Gh. Madan, nr. 46/5, apt. 111, din birourile nr. 609, amplasate în imobilul nr. 7 din str. M. Costin, mun. Chișinău și respectiv privind încasarea de la SRL „Torais Design” în beneficiul ÎS „Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” a sumei totale în mărime de 62 423 lei, citează pentru data de 16 decembrie 2013, ora 10.00, debitorul SRL „Torais Design”, c/f – 1003600100157, adresa: mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare și Sfînt, nr. 73, et. 3, bir. 336, pentru a lua cunoștință de materialele dosarelor nominalizate și executarea acestora, conform art.44 CE al RM, art.120 al Constituției RM.

Executor judecătoresc**Anatolie Bănărescu**

Aniversări

Angela POPIL,
master în drept, lector universitar, USPEE
„Constantin Stere”



Acest sfârșit de toamnă sublimă este deosebit pentru o doamnă distinsă, cum e Angela Popil, care și-a sărbătorit, recent, frumoasa aniversare.

Minunatul prilej ne oferă oportunitatea de a-i adresa sincere cuvinte de felicitare, având certitudinea că acum, mai mult decât oricând, trăiește sentimentul unei profunde satisfacții sufletești pentru tot ceea ce a realizat. Iar reușitele nu sînt puține și denotă adevărată performanță.

Dintotdeauna a caracterizat-o expresia – Omul potrivit, la locul potrivit, pentru că este o persoană serioasă, hotărâtă, inteligentă... Acestea sînt doar câteva dintre valorile care o disting drept o personalitate model demnă de urmat pentru oricine.

Sîntem ferm convinși, că în această remarcabilă zi, domniei sale i-au fost adresate numeroase urări de bine. Noi ne alăturăm tuturor celor care i-au spus tradiționalul, dar și semnificativul **„La Mulți Ani!”**, dorindu-i sănătate, să fie înconjurată mereu de oameni onești, prieteni adevărați, să aibă parte de succese mari pe plan profesional și multe bucurii pe plan personal!

Ala COBĂNEANU,
judecător, CSJ

Mult stimată doamnă Ala Cobăneanu,

Aniversarea zilei dumneavoastră de naștere ne oferă și mai mult oportunitatea de a remarca deosebitele calități ce conferă personalității dumneavoastră alura unei ființe demne de admirație, care prin asiduitate, cinste și perseverență a atins culmi înalte.

...Și pentru că o zi din această toamnă tîrzie vă aparține în exclusivitate, vă adresăm și noi sincere și calde cuvinte de felicitare.

Vă dorim să aveți sănătate, bucurii de la cei dragi inimii, noi împliniri și succese pe măsura așteptărilor.

La Mulți Ani!

Recent, și-au aniversat ziua de naștere: **Adriana Eșanu**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Grigore Fiodorov**, doctor în drept, profesor universitar, Facultatea de Drept, USM; **Eduard Serbenco**, doctor în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Olga Cojocaru**, judecător, Buiucani; **Angela Ciubotaru**, judecător, Cahul; **Angela Revenco**, judecător, CA Bălți; **Silvia Gîrbu**, judecător, Buiucani; **Stela Procopciuc**, judecător, CA Bălți; **Marcel Juganari**, judecător, Călărași; **Vitalie Cotorobai**, judecător Hîncești; **Roman Mazureț**, judecător, Ocița.

Mult stimată omagiată, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, întru bunăstarea societății noastre.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La Mulți Ani!

**membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul
și Revista Națională de Drept**

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

Alimente și băuturi pe care trebuie să le eviți înainte de culcare

Dieta ar putea juca un rol important în apariția problemelor legate de somn. Oamenii de știință ne învață ce alimente să evităm înainte de culcare, pentru a avea un somn cât mai odihnitor.

Alcoolul

Mulți cred că un pahar cu vin poate aduce relaxarea necesară înainte de culcare, însă numeroase studii au demonstrat că alcoolul provoacă insomnie în multe cazuri, susține medicul nutriționist Shelly Redmond, autoarea cărții „Eat Well and Be Fabulous” (Mănîncă bine și fii fabuloasă).

Deși alcoolul poate induce somnolența, de fapt, el afectează somnul REM, etapă a somnului caracterizată prin mișcări oculare rapide

sub pleoapele închise. Drept consecință, alcoolul trebuie consumat cu cel puțin două ore înainte de culcare.

Apa

Apa este foarte bună pentru pierderea în greutate și pentru sănătate în general,

însă poate conduce la treziri repetate pentru a merge la toaletă, afectînd astfel somnul REM, care este cel mai odihnitor.

Alimente fermentate

Tiramina, un aminoacid care se găsește în alimentele

fermentate sau în stafide, avocado și ardei iuți, acționează ca un neurotransmițător și conduce la creșterea nivelului de dopamină. Astfel că, în cazul în care o persoană dorește să consume brînză la cină, aceasta ar trebui să fie cît mai proaspătă.

Produsele pe bază de roșii

Toate alimentele care conțin acizi, precum cele bazate pe roșii

sau cele picante, pot cauza arsuri gastrice și disconfort pe timpul nopții. Shelly Redmond recomandă ca oamenii să se ferească de acest tip de alimente cu cel puțin trei ore înainte de culcare.



Ce s-ar întîmpla dacă ne-am administra alcool intravenos?

În 1891, unul dintre primii chirurghi cardiaci din lume, a salvat viața unui om care a fost înjunghiat pe stradă. Pericardul (sacul protector din jurul inimii) pacientului a fost distrus de cuțit, iar individul era pe moarte. Doctorul H. C. Dalton, a scos o parte din coasta pacientului și a cusut pericardul la loc. Însă, pentru că situația pacientului continua să fie critică, doctorul a decis să îi injecteze acestuia un pic de whiskey, lucru care a părut că îl ajută.

Desigur, astăzi metoda „salvării” cu whiskey probabil că îi face ce medici să se îngrozească. Însă, chiar dacă doctorii nu le mai injectează pacienților whiskey, unii oameni continuă să se „trateze” singuri în acest fel.

Un studiu realizat la un centru special pentru tratarea celor dependenți de droguri a indicat că unii pacienți au recunoscut că, de câteva ori pe lună, obișnuiau să își injecteze alcool.

Potrivit raportului, unul dintre bărbații intervievați dorea ca respirația lui să nu miroase a alcool, iar alții erau dependenți de heroină și le plăcea senzația pe care le-o dădea acul.

Una dintre problemele injectării de alcool este legată de

timp. Atunci cînd oamenii beau alcool, ei devin aproape imediat dezinhibați. Însă, acesta nu este un efect al alcoolului, ci al faptului că ei consumă băuturi alcoolice tocmai pentru a se putea purta ca și cum sînt amețiți. În realitate, durează între 20 și 60 de minute pînă cînd alcoolul ajunge din stomac în restul sistemului.

În schimb, atunci cînd indivizii își injectează alcool, ei se îmbată pe loc deoarece substanța intră imediat în fluxul sanguin.

De asemenea, injectarea de alcool poate fi fatală. Atunci cînd oamenii beau în exces își pun la lucru stomacul și ficatul. Mai exact, stomacul trimite alcoolul în restul corpului, iar ficatul are rolul de a-l elimina. În timpul acestui proces ce poate dura chiar și o oră, corpul se poate pregăti pentru a preveni intoxicarea cu alcool. În schimb, o injecție care să trimită imediat în sînge alcoolul nu asigură timpul necesar corpului pentru prevenire.

Pe de altă parte, atunci cînd bem alcool, copul filtrează mulți compuși din băutura și chiar și bacteriile din ea.

Caleidoscop

Britanicii se plîng că sînt speriați de vîrcolaci, fantome sau vrăjitoare

Britanicii se plîng tot mai des că trec prin experiențe paranormale. Fie că este vorba despre vîrcolaci, fantome sau vrăjitoare, oamenii sună îngroziți la serviciile de urgență și cer ajutor. La rîndul lor, echipajele de intervenție sînt nemulțumite că sînt alertate în astfel de cazuri.

O femeie a cerut ajutorul autorităților și s-a plîns că partenerul încearcă să o vrăjească. Iar un bărbat din orașul Stroud a sunat la 999 spunînd că a fost otrăvit de un satelit controlat de vrăjitoare, în timp ce un băiat îi anunța pe polițiști că el însuși este vrăjitor.

În Cheltenham salvatorii au fost alertați de un taximetrist care a cerut urgent să fie trimiși vînători de fantome pentru că nevastă-sa ar fi un vîrcolac și că în cartierul lui au loc lucruri stranii.

Potrivit autorităților, aceste situații se întîmplă, deoarece unii cetățeni petrec prea mult timp în fața televizorului. Totuși, salvatorii din Londra au avut parte de un real fenomen ciudat. Aceștia au spart ușa unei locuințe după ce au

primit un apel la linia de urgență, dar nu le-a vorbit nimeni. Casa era pustie. În urma investigațiilor s-a stabilit că pisica proprietarului a fost cea care a apelat 999.

Avantajele unei lămîi: Poate curăța coșul de gunoi sau cuptorul cu microunde

Lămîia are avantaje uriașe în activitățile casnice, pe lîngă cele medicinale.

Astfel, cîteva felii de lămîie pot schimba complet mirosul unui coș de gunoi. Acestea trebuie lăsate cîteva ore în interiorul coșului, care trebuie mai apoi de spălat cu apă fierbinte.

De asemenea, pentru a schimba mirosul dintr-un cuptor cu microunde trebuie umplut un castron mic cu apă și adăugate cîteva felii de lămîie. Castronul va fi introdus în cuptorul ce va fi pornit pentru 45 de secunde.

Totodată, o lămîie te poate scăpa și de pisici. Pentru ca felinele să nu se apropie de anumite locuri din casă, obiectele trebuie spălate cu o soluție de apă cu lămîie.

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52.
Fax: 57-76-90.

DREPTUL · Date bancare: c/d
222472202641.

BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.

Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se
returnează.

Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596

Tiraj 4600
Com. 43/sp